

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д. изк. Филип Павлов, член на научно жури
в конкурс за избор на академична длъжност „доцент”,
обявен в „Държавен вестник”, бр. 37/ 07.05.2021 г.,
в професионално направление 8.3. - Музикално и танцово
изкуство (Саунд дизайн във визуалните изкуства), ФИ, ЮЗУ „Н.
Рилски“ - Благоевград

След изтичането на предвидените законови срокове, в конкурса е издигната само една кандидатура - на д-р Валери Николаев Пастармаджиев, Гл. ас. в катедра „Музика” на ЮЗУ „Н. Рилски”. Той кандидатства със своя монографичен труд на тема: **„Музиката и новите технологии в създаването на съвременни кинопродукти”**.

Спазени са изискванията на Правилника за приложение на закона за развитие на академичния състав в Република България за минимален брой от 360 точки за заемане на тази академична длъжност при представени от кандидата 705 точки, включващи: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, публикация на посочената монография, създадени редица филми с негова авторска музика, публикации на статии и доклади в специализирани научни издания, участие в национални проекти, рецензии за негово творчество, цитирания в специализирана литература и т.н. публични данни, концертно-изпълнителска дейност, награди от конкурси и др.

Кандидатът е изпълнил всички допълнителни изисквания, съгласно вътрешните правила на ЮЗУ за развитие на академичния състав, в съответствие с чл. 80 и 81 - ал. 2 и 3, и чл. 84 ал. 3, неговите данни и справка са подкрепени с необходимите доказателства.

Валери Пастармаджиев е роден в Стара Загора през 1981 г. Завършва през 2010 г. бакалавърска степен в катедра „Поп и джаз” на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров” като инструменталист; през 2012 г. придобива магистърска степен в Теоретико - композиторския и диригентски факултет на НМА със специалност „Медийна композиция и електроакустична музика“. През 2018 г. защитава докторска дисертация в катедра „Музика”, Факултета по изкуствата на ЮЗУ „Неофит Рилски“ - Благоевград, където понастоящем работи. Като познавам текущата педагогическа и научна ангажираност на автора, не

мога да не бъде впечатлен от неговата завидна творческа активност, изразена не само в създаването на разнородно лично творчество, а и в сериозното му присъствие на музикалноизпълнителската сцена. Неговите инструментални прояви като контрабасист и бас китарист, свързани със значителен брой концерти и фестивали през последните години, допълват образа на активния музикант. Широкият формат на неговите творчески интереси се изразява особено постъпателно в композиторската му дейност на филмова музика - предимно в документалното кино. В днешно време, владенето на съвременни компютърни технологии е основно умение, което композиторите трябва да притежават, за да отговарят на изискванията за създаване на очаквани музикални продукти с директна приложимост в киното. Пастармаджиев използва активно и многообхватно този инструментариум в своята творческа, научна, и педагогическа дейност в последните години: създава музика с конкретно предназначение за кинопродукции, разработва в дисертационния си труд система за неговата приложимост в образователната дейност, ползва го в своята лекционна и упражнителна дейност със своите студенти. Като асистент и Главен асистент в Университета преподава няколко дисциплини: солфедж, теория на музикалните елементи, компютърен аранжимент, музикална акустика, озвучаване на концерт, психоакустика - особености на възприятието, тренинг на музикалния слух.

Валери Пастармаджиев представя в своя монографичен труд **„Музиката и новите технологии в създаването на съвременни кинопродукти”** нова теоретична разработка на проблематика, която има своите съвременни проекции в научната и образователна дейност. Тя е резултатна форма на неговата преподавателска позиция в Университета. Заглавието подсказва изследователското направление, в което авторът работи, идеята му да представи през призмата на своята творческа дейност активните съвременни взаимовръзки между музикалната композиция и новите технологии. Тези две основни направления в монографията са обширно и задълбочено представени и аргументирано защитени в тяхната насоченост към създаването и обработката на съвременни кинопродукти. Изследователският и научно-теоретичен подход на Пастармаджиев е представен в цялостното съдържание на разработката. Ясно е очертана личната му позиция че, за реализирането на филмовата музика, технологиите и съвременните технически средства могат да бъдат важен

базов компонент за осъществяване на музикалнохудожествените идеи. Постигнатите изводи доказват верността на заявените основни научни позиции, които трябва да се имат предвид при създаването на киномузика в днешния дигитален свят.

Разработваната от Пастармаджиев цялостна концепция за съдържателното представяне на избраната тематика е в пряка връзка със състоянието на кинопроизводството, с действащите в него творчески и производствени взаимозависимости и взаимоотношения в художествения екип. Очертана е подчинената роля и подвластност на композитора от предварително изградените концепции за филмовото развитие, представяни от продуцентския екип, режисьор, сценарист, кинооператор. В известен смисъл, зависимостта на музиката и синхронизирането ѝ с кинокадрите е един сериозен проблем за свободата на художественото мислене и изразяване при нейното създаване. От друга страна, обаче, тази съподчиненост дава и конкретна посока, в която да се разгръща музикалната съдържателност.

Музиката в киното и нейната жанрова определеност са кратко представени като са изяснени основните тематични различия между игралното и документално кино. Разработката се базира на редица публикувани материали с конкретна насоченост към същността на изследването, а от представянето на подглава 1.3. „Роля, цел и значение на съвременната кинодокументалистика”, монографичния труд се насочва изцяло към търсената проблематика. Последователно Пастармаджиев разкрива различната роля на съвременната филмова тематика и нейните жанрови направления, представена чрез аналитични съпоставки между исторически филми, филми с обществено съдържание, с научна приложимост, с фантазна тематика. Като основна линия, той се придържа към очертаната зависимост на всички видове документални кинопродукции от приложението на новите кинотехнологии. Дигиталният звук, неговото създаване и конкретна ефективност са важни компоненти в пряката творческата дейност на композитора и отразяват усъвършенстваните възможности на софтуера, а като следствие - и неговата ефективност.

Функцията на приложението на музиката в документални филми засяга всички познати аспекти на звуковото изображение, които са точно представени чрез разработката на цитираните материали. Научното им съдържание дава възможност за оценка на изведената след това

последователност от композиторски решения за логичното изграждане и музикално развитие на звуковия сценарий. Всички публикации, които научно обслужват монографията, са от качествени източници и представят личности с доказан принос в киноизследванията и в тази област на науката.

Композиторското творчество и неговия художествен продукт – филмовата музика, са едно от основните научни направления, в които се разгръща монографията. Пастармаджиев коментира различията между авторската композиция и свободния избор на музика от други автори (*музикалното оформление*) като отбелязва преимуществата на авторството. Той разглежда теоретични компоненти на музикалното съдържание с особено значение за творческия процес композиране. Това е съзнателно поет риск, който обаче води към детайлно изясняване на същностни страни от творчеството, изяснява задължителните подходи при обмисляне съдържателността на авторската концепция от гледна точка на музикалната теория, практика и художествени възприятия, които поражда музикалното изкуство.

Сериозният анализ на композиторските подходи в творчеството, отношението към изграждането на музикалните форми, обединени в цялостната драматургия, изборът на музикалния инструментариум/гласове и прилагането на технологични решения са решаващи фактори за качеството на филмовия продукт. Те отразяват едновременно творческата висота на композитора и на създадената от него музика.

Като център на изследователската работа бих определил втората глава на монографията: „Създаване на музиката и определяне аспектите на звукозаписа”. В нея приоритетни са въпроси от специфичното естество на композиторския подход:

- ✓ как да се овладеят творчески измеренията време и пространство
- ✓ как да се формира образността и да се постигне художественото внушение на музиката
- ✓ по какви начини авторът трябва и може да намери адекватните решения, за да слее изгражданата от него художествена образност с екранното изображение и заложените в сценария творчески конкретики и т.н.

Музикалното постижение на композитора се разглежда и оценява от конкретни и контрастни гледни точки, т.е. - като звук и образ, като дух и реалност. Един от най-творческите, и в същото време дискуссионен въпрос,

засяга моментът на оценката за обема на цялостната звукова партитура и на всеки музикален фрагмент, който я изгражда. Нейните измерения трябва да отговарят на въпросите за необходимото музикално присъствие и т.нар. „разтоварване” на слуховото напрежение. Както Пастармаджиев отбелязва, това е „комуникацията музика - филм”.

Той счита, че от особено съществено значение е изборът на „характеристичен инструментариум, който е подходящ за конкретиката на тематичното филмово развитие и „води”/дава възможност на зрителя за конкретни асоциации” (стр. 48). По-нататък се спира на хибридните варианти за звуков микс - единството на акустичен и електронен инструментариум, който е обичайна форма на представяне на изгражданата звукова панорама в киното. И съвсем естествено следват примери за възможни промени на акустичния звук чрез генератори, с които сигналът може да се обработва в определени честоти и да се получават неприсъщи звукови трансформации, които дават нови простори на творческото въображение на композитора.

Най-голям е обзорът на разглеждане на MIDI технологиите. Възможностите, които дава MIDI - протоколът като изпълнителско средство за насладването на звуци, създава удобство при изпълнението, съответно и възможности при осъществяването на звукозаписната продукция. Апаратурите, които притежават MIDI интерфейс - синтезатори, компютри и др., могат да обменят данни, което може да води дори до икономическа ефективност чрез намаляване броя на музикантите при звукозапис.

Пастармаджиев представя своя поглед върху елементите при използването на MIDI технологиите: свързване, канали, съобщения. Разработва най-приложимите средства от MIDI съобщенията, които позволяват „виртуалният оркестър” да се доближи до реалния и т.н. По същество, това дава възможност за изграждане на концепция за възможно сливане на физическия и дигиталния свят. Той разглежда обширно ролята на секвенсерите и техните способности да съхраняват видове данни, необходими за окончателното оформяне на музикалния продукт. Разбира се, неговата систематизация се обляга на открития, концепции и публикации на широк кръг значими български и световни автори, което осигурява важната научна база на монографията.

Реалните постижения в композиторската дейност на д-р Пастармаджиев се представят в трета глава на монографията чрез

разработката на различни теоретични, музикални и технологични сегменти от негови 2 документални филма. Те представят структурата на творческите му подходи и свидетелстват за връзката и взаимоотношенията между компонентите, които изграждат дълбокия синхрон и взаимодействие между музиката и визуалния продукт. Визуализацията чрез картини, примери с музика, екранни снимки, технологични изображения на компютърни партитури, елементи на монтажна работа и др. примери, създава конкретика на изследването и представя реалния практикум.

В представените авторски творчески опуси, при създаването на музикалната субстанция на конкретния филм се вгражда едновременното взаимодействие на утвърдените класически подходи с електронните средства за обработка на звука. Изхождайки от тази творческа композиторска позиция се развиват изследователските посоки и научни подходи в монографичния труд. Той има и своето друго важно значение - представя обширна панорама от художествени и технологични решения, обобщава практикума при употребата на редица технически способности, които могат да обслужат и други автори, които работят в областта на филмовото изкуство; дава широка информация за други проблематики при създаването на визуални продукти на съвременното документално кино. Споделените специализирани знания на колегата Пастармаджиев очертават широката сфера на проблематики пред младите автори, но сочат коректни и възможни решения за изграждането им като специалисти-творци в жанра на киноизкуството.

От представения от кандидата списък с публикации е видно, че важен брой от тях са в направление употребата на съвременни технологии в творческата дейност и тяхната образователна приложимост в обучението на студенти и учащи. Това е несъмнено необходим подход, на който се възлага развитието и изграждането на бъдещи педагогически концепции и се очаква активитет в научното мислене и развитие на младите кадри в образователната система. Днес приложението на информационните и комуникационни технологии овладява нови пространства и закономерно предполага те да бъдат активна част и в творческата сфера. Научните и научно-приложни приноси очертават образа на един млад учен, който е вече е намерил начини за употреба на технологичните достижения и в своето лично музикално творчество.

Монография на д-р Валери Пастармаджиев „Музиката и новите технологии в създаването на съвременни кинопродукти” е представително изследване с високи стойности, има своята научна обосновка, подкрепена с необходимия доказателствен материал в изследователско, теоретично и творческо отношение. Тя отразява неговите разнородни композиторски и технически компетенции; дава възможност на други автори да приложат готови звукови модели и разработки на конструктивни детайли с практическо значение за едно бъдещо творчество; представлява несъмнен и неоспорим принос в конкретната научна област, свързана със създаването на съвременни дигитални продукти за киножанровете, точно обоснован в представените от автора 4 изследователски позиции . Монографията се вписва по най-добър начин към широката база от научни знания и е с перспективно значение в границите на нейната приложимост.

Предлагам на колегите от научното жури моята положителна оценка за кандидатурата на Валери Николаев Пастармаджиев, която напълно се вписва към избора на академичната длъжност „доцент” по конкурса, обявен от катедра „Музика” на ЮЗУ „Н. Рилски”.

21.08.2021 г.
гр. София

/проф. д. изк. Ф. Павлов/

REVIEW

by Prof. Filip Pavlov, D.Sc., member of the scientific jury
in a competition for the election of an academic position "Associate
Professor",
announced in the State Gazette, issue 37 / 07.05.2021,
in a professional direction 8.3. - Music and dance art (Sound design in
the visual arts), FI, SWU "N. Rilski "- Blagoevgrad

After the expiration of the legal deadlines, only one candidate was nominated in the competition - Dr. Valeri Nikolaev Pastarmadzhiev, Chief. Assistant Professor in the Department of Music at SWU "N. Rilski ". He applied with his monograph on "**Music and new technologies in the creation of conterporary cinematic productions.**"

The requirements of the Regulations for application of the law for development of the academic staff in the Republic of Bulgaria for a minimum number of 360 points for the academic position with 705 points submitted by the candidate are met, including: Dissertation for awarding educational and scientific degree "Doctor" , publication of this monograph, created a number of films with his original music, publications of articles and reports in specialized scientific journals, participation in national projects, reviews of his work, citations in specialized literature, etc. public data, concert-performing activity, prizes from competitions, etc.

The candidate has fulfilled all additional requirements, according to the internal rules of SWU for the development of the academic staff, in accordance with Art. 80 and 81 - para. 2 and 3, and Art. 84 para. 3, his data and reference are supported by the necessary evidence.

Valeri Pastarmadzhiev was born in Stara Zagora in 1981. He graduated in 2010 with a bachelor's degree in the Department of Pop and Jazz at the National Academy of Music "Prof. Pancho Vladigerov "as an instrumentalist; in 2012 he obtained a master's degree in Theoretical - Composition and Conducting Faculty of the National Academy of Music with a degree in "Media Composition and Electroacoustic Music". In 2018 he defended his doctoral dissertation at the Department of Music, Faculty of Arts at SWU "Neofit Rilski" - Blagoevgrad, where he currently works. Knowing the current pedagogical and scientific

commitment of the author, I can not help but be impressed by his enviable creative activity, expressed not only in the creation of diverse personal creativity, but also in his serious presence on the music scene. His instrumental performances as a double bassist and bass guitarist, associated with a significant number of concerts and festivals in recent years, complement the image of the active musician. The wide format of his creative interests is expressed especially gradually in his compositional activity in film music - mainly in documentary cinema. Nowadays, mastery of modern computer technology is a basic skill that composers must possess in order to meet the requirements for creating expected musical products with direct applicability in cinema. Pastarmadzhiev actively and extensively uses this toolkit in his creative, scientific and pedagogical activity in recent years: he creates music with a specific purpose for film productions, develops in his dissertation a system for its applicability in educational activities, uses it in his lectures and exercises with their students. As an assistant and chief assistant at the University he teaches several disciplines: solfeggio, theory of musical elements, computer arrangement, musical acoustics, live sound reinforcement, psychoacoustics, ear training.

Valeri Pastarmadzhiev presents in his monograph "Music and new technologies in the creation of contemporary cinematic productions" a new theoretical development of the issue, which has its modern projections in scientific and educational activities. It is an effective form of his teaching position at the University. The title suggests the research direction in which the author works, his idea to present through the prism of his creative activity the active contemporary interrelationships between musical composition and new technologies. These two main directions in the monograph are extensively and thoroughly presented and arguably defended in their focus on the creation and processing of contemporary film products. Pastarmadzhiev's research and scientific-theoretical approach is presented in the overall content of the study. His personal position is clearly outlined that, for the realization of film music, technologies and modern technical means can be an important basic component for the realization of musical and artistic ideas. The achieved conclusions prove the correctness of the stated basic scientific positions, which must be taken into account when creating film music in today's digital world.

The overall concept developed by Pastarmadzhiev for the content presentation of the chosen topic is in direct connection with the state of film production, with the creative and production interdependencies and relationships

in the artistic team operating in it. The subordinate role and subordination of the composer is outlined by the pre-built concepts for the film development, presented by the production team, director, screenwriter, cinematographer. In a sense, the dependence of music and its synchronization with the film frames is a serious problem for the freedom of artistic thinking and expression in its creation. On the other hand, however, this subordination also gives a specific direction in which to develop the musical content..

Music in cinema and its genre definition are briefly presented, clarifying the main thematic differences between feature and documentary cinema. The development is based on a number of published materials with a specific focus on the nature of the study, and from the presentation of subchapter 1.3. "Role, purpose and significance of contemporary documentary filmmaking", the monographic work focuses entirely on the desired issues. Pastarmadjiev consistently reveals the different role of contemporary film themes and its genre directions, presented through analytical comparisons between historical films, films with public content, with scientific applicability, with fantasy themes. As a main line, he adheres to the outlined dependence of all types of documentary film productions on the application of new cinema technologies. Digital sound, its creation and concrete effectiveness are important components in the direct creative activity of the composer and reflect the advanced capabilities of the software, and as a consequence - its effectiveness.

The function of the application of music in documentaries affects all known aspects of the sound image, which are accurately presented through the development of the cited materials. Their scientific content makes it possible to evaluate the sequence of compositional solutions for the logical construction and musical development of the sound script. All publications that scientifically serve the monograph are from quality sources and present individuals with a proven contribution to film research and in this field of science.

Composer's work and his artistic product - film music, are one of the main scientific directions in which the monograph unfolds. Pastarmadzhev commented on the differences between the author's composition and the free choice of music by other authors (the musical layout), noting the advantages of authorship. It examines the theoretical components of musical content of particular importance to the creative process of composing. This is a conscious risk, which, however, leads to a detailed clarification of the essential aspects of creativity, clarifies the mandatory approaches when considering the content of

the author's concept in terms of music theory, practice and artistic perceptions generated by musical art.

The serious analysis of the composer's approaches in the work, the attitude towards the construction of the musical forms, united in the overall dramaturgy, the choice of the musical instruments / voices and the application of technological solutions are decisive factors for the quality of the film product. They reflect both the creative height of the composer and the music he created.

As a center of research I would define the second chapter of the monograph: "Creating music and defining aspects of sound recording". In it, priority is given to questions of the specific nature of the composer's approach:

- ✓ how to master creatively the dimensions of time and space
- ✓ how to form the imagery and to achieve the artistic implication of the music
- ✓ in what ways the author must and can find the adequate solutions in order to merge the artistic imagery he builds with the screen image and the creative specifics set in the script, etc.

The musical achievement of the composer is warmed up and evaluated from specific and contrasting points of view, i.e. - as sound and image, as spirit and reality. One of the most creative, and at the same time debatable question, concerns the moment of the assessment of the volume of the overall sound score and of each musical fragment that builds it. Its dimensions must answer the questions about the necessary musical presence and the so-called "Unloading" of auditory tension. As Pastarmadzhiev notes, this is "music-film communication."

He believes that it is especially important to choose a "characteristic toolkit that is appropriate for the specifics of the thematic film development and" leads "/ enables the viewer for specific associations" (p. 48). Next, the focus is on the hybrid versions of the sound mix - the interaction of acoustic and electronic instruments, which is a common form of presentation of the built sound panorama in cinema. And quite naturally follow examples of possible changes in the acoustic sound through generators, with which the signal can be processed at certain frequencies and to obtain uncharacteristic sound transformations, which give new spaces to the creative imagination of the composer.

The largest overview is of the MIDI technologies. The possibilities provided by MIDI - the protocol as an executive tool for overlaying sounds, creates convenience in the performance, respectively, and opportunities in the implementation of sound production. Equipment that has a MIDI interface -

synthesizers, computers, etc., can exchange data, which can even lead to economic efficiency by reducing the number of musicians when recording.

Pastarmadzhiev presents his view on the elements in the use of MIDI technologies: connection, channels, messages. Develops the most applicable means of MIDI messages, which allow the "virtual orchestra" to get closer to the real one, etc. In essence, this makes it possible to build a concept of a possible fusion of the physical and digital worlds. It examines extensively the role of sequencers and their ability to store the types of data needed to finalize a musical product. Of course, its systematization relies on the discoveries, concepts and publications of a wide range of important Bulgarian and world authors, which provides the important scientific basis of the monograph.

The real achievements in the compositional activity of Dr. Pastarmadzhiev are presented in the third chapter of the monograph through the development of various theoretical, musical and technological segments of his 2 documentaries. They present the structure of his creative approaches and testify to the connection and relationships between the components that build the deep synchronicity and interaction between the music and the visual product. Visualization through pictures, examples with music, screen shots, technological images of computer scores, elements of editing, etc. examples, creates specifics of the research and presents the real workshop.

In the presented author's creative opuses, when creating the musical substance of the specific film, the simultaneous interaction of the established classical approaches with the electronic means for sound processing is built in. Proceeding from this creative compositional position, the research directions and scientific approaches in the monographic work are developed. It has its other important significance - it presents an extensive panorama of artistic and technological solutions, summarizes the workshop using a number of technical methods that can serve other authors working in the field of film art; provides extensive information on other issues in the creation of visual products of modern documentary cinema. The shared specialized knowledge of my colleague Pastarmadjiev outlines the wide range of issues for young authors, but points to correct and possible solutions for their development as specialists-creators in the genre of cinematography.

From the presentation of the candidate's list of publications shows that an important number of them are in the direction of the use of modern technologies in creative work and their educational applicability in the education of students

and learners. This is undoubtedly a necessary approach, which is assigned the development and construction of future pedagogical concepts and is expected to be active in scientific thinking and development of young people in the education system. Today, the application of information and communication technologies is mastering new spaces and naturally suggests that they be an active part in the creative sphere. Scientific and applied contributions outline the image of a young scientist who has already found ways to use technological advances in his personal musical work.

Dr. Valeri Pastarmadzhiev's monograph "Music and new technologies for creating contemporary cinematic productions" is a representative study with high values, has its own scientific justification, supports with the necessary proven material in investigative, theoretical and creative terms. It reflects his diverse compositional and technical competencies; allows other authors to apply ready-made sound models and developed for constructive details with practical significance for only future work; as an undoubted and indisputable contribution in a specific scientific field, related to the creation of modern digital products for film genres, precisely justified in representatives of the author 4 research positions. The monograph is written in the best way to the wide base of scientific knowledge and is of perspective importance within the limits of its applicability.

I offer to the colleagues from the scientific jury my positive assessment of the candidacy of Valeri Nikolaev Pastarmadzhiev, which fully fits the choice of the academic position "Associate Professor" in the competition announced by the Department of Music at SWU "N. Rilski".

21.08.2021

Sofia

/ Prof. Filip Pavlov, D.Sc. /

